

Sygnatura akt II Ca 892/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Agnieszka Śliwa

Sędziowie Sądu Okręgowego: Anna Kulczewska-Garcia

Beata Woźniak

po rozpoznaniu w dniu 16 czerwca 2021 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa W. B.

przeciwko (...) Sp. z o.o. w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji wniesionej przez powódkę

od wyroku Sądu Rejonowego w Gnieźnie

z dnia 8 kwietnia 2021 r.

sygn. akt I C 502/19

1. oddała apelację,

2. przyznaje ze środków Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gnieźnie na rzecz radcy prawnego M. K. 738 zł (siedemset trzydzieści osiem złotych) brutto tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powódce w postępowaniu apelacyjnym.

Anna Kulczewska-Garcia Agnieszka Śliwa Beata Woźniak

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 8 kwietnia 2021 r. Sąd Rejonowy w Gnieźnie w sprawie o sygn. akt I C 502/19 oddalił powództwo W. B. przeciwko (...) Sp. z o.o. w W. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że powództwo mające podstawę prawną w art. 840§1 k.p.c. powódka oparła na zarzucie przedwczesności i błędności wyroku stanowiącego podstawę egzekucji, a także na pozbawieniu jej możliwości działania w procesie prowadzącym do jego wydania. Nie są to jednak okoliczności stanowiące podstawę uwzględnienia powództwa opozycyjnego określonego w art. 840 k.p.c. Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy stwierdził, że powódka wybrała zupełnie nieadekwatny do wskazanej przez siebie podstawy faktycznej środek ochrony prawnej, a w konsekwencji powództwo jest oczywiście bezzasadne, co stosownie do art. 191¹§1 i 2 k.p.c. pozwoliło na jego oddalenie bez podejmowania dalszych czynności w sprawie.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła powódka, zastępowania przez pełnomocnika ustanowionego dla niej z urzędu, zaskarżając wyrok w całości i wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania oraz o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych, które nie zostały opłacone w całości ani w części. W apelacji zarzucono Sądowi Rejonowemu naruszenie przepisu prawa procesowego, które miało wpływ na wynik postępowania, tj. przepisu art. 191¹ k.p.c. poprzez jego zastosowanie, a w konsekwencji uznanie powództwa za oczywiście bezzasadne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd Rejonowy wydał zaskarżony wyrok oddalający powództwo na podstawie art. 191¹ k.p.c., który w § 1 stanowi, że jeżeli z treści pozwu i załączników oraz okoliczności dotyczących sprawy, a także faktów, o których mowa w art. 228, wynika oczywista bezzasadność powództwa, stosuje się przepisy § 2-4, w tym zgodnie z § 3 Sąd może oddalić powództwo na posiedzeniu niejawnym, nie doręczając pozwu osobie wskazanej jako pozwany ani nie rozpoznając wniosków złożonych wraz z pozwem.

W tym przypadku w postępowaniu apelacyjnym ma zastosowanie art. 391¹ k.p.c. W szczególności Sąd drugiej instancji może rozpoznać apelację na posiedzeniu niejawnym, nie doręczając apelacji osobie wskazanej jako pozwany ani nie rozpoznając wniosków złożonych wraz z tą apelacją. W przypadku stwierdzenia, że powództwo nie jest oczywiście bezzasadne, sąd drugiej instancji uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. W pozostałych przypadkach sąd drugiej instancji oddala apelację. Jak przy tym stanowi § 4, uzasadnienie wyroku oddalającego apelację sąd drugiej instancji może ograniczyć do odwołania się do ustaleń i wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku zawartych w uzasadnieniu wyroku sądu pierwszej instancji.

W związku z tym, w niniejszej sprawie, Sąd Okręgowy oddalając apelację, podziela ustalenia i wyjaśnienie podstawy prawnej zawarte w uzasadnieniu wyroku Sądu Rejonowego.

Sąd Okręgowy nie podziela natomiast stanowiska skarżącej, że przepis art. 191¹ k.p.c. nie mógł mieć w niniejszej sprawie zastosowania. Swoją dyspozycją przepis ten obejmuje bowiem każdą sytuację, w której z treści pozwu i załączników oraz okoliczności dotyczących sprawy, a także faktów, o których mowa w art. 228, wynika oczywista bezzasadność powództwa.

Pojęcie oczywistej bezzasadności powództwa stanowiło jeszcze przed wejściem w życie art. 191¹ k.p.c. przedmiot orzecznictwa na tle innych przepisów, w których się pojawiało (por. art. 116§2 k.p.c. – obecnie nieobowiązujący, art. 109 ust. 2 u.k.s.c.) Sąd Najwyższy w postanowieniu z 8 października 1984 r. w sprawie II CZ 112/84 wyjaśnił, że oczywista bezzasadność powództwa zachodzi wówczas, gdy każdy prawnik z góry, bez głębszej analizy prawnej stanu faktycznego, może powiedzieć, że powództwo nie może być uwzględnione. Sąd Apelacyjny w Poznaniu w postanowieniu z dnia 7 stycznia 2013 r. w sprawie I ACz 2274/12, odwołując się do orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 1947 roku, sygn. akt C III149/47, wskazał, że oczywiście bezzasadne jest takie roszczenie, którego bezzasadność jest oczywiście zrozumiała dla każdego, bez potrzeb dokładnej analizy sprawy pod względem faktycznym i prawnym lub jeśli jest sprzeczna z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa. Przy czym, jak zauważył Sąd Apelacyjny w Katowicach w postanowieniu z dnia 3 listopada 2009 r. I ACz 744/09 wniosek taki nasuwa się niezwłocznie po zaznajomieniu się z roszczeniem i jego podstawą faktyczną i prawną.

Stanowisko to jest podziela na gruncie art. 191¹ k.p.c. (por. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 6 marca 2020 r. I ACa 83/20, wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 29 maja 2020 r. I ACa 231/20, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 3 lipca 2020 r. I ACa 505/20).

Również w zacytowanym w apelacji uzasadnieniu projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 3137) wskazano, że za pozew oczywiście bezzasadny należy uważać taki, którego treść pozwala przewidywać, że w żadnym wypadku nie ma on szans uwzględnienia, wobec czego nadawanie mu biegu jest stratą czasu i pracy sądu. W uzasadnieniu tym natomiast tzw. pozew pozorny wskazano jako jeden, ale nie jedyny przypadek oczywiście bezzasadnego powództwa.

W niniejszej natomiast sprawie Sąd Rejonowy mając na uwadze treść pozwu i załączników do niego, jak i przepis art. 840 k.p.c., który stanowił podstawę żądania powódki, prawidłowo uznał, że jest niewątpliwym, iż powództwo nie mogło zostać uwzględnione i podlegało oddaleniu. Wytoczone powództwo o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego, mające podstawę prawną w art. 840§1 k.p.c. powódka oparła bowiem na zarzucie przedwczesności i wadliwości wyroku stanowiącego podstawę egzekucji, a także na pozbawieniu jej możliwości działania w procesie prowadzącym do jego wydania. Nie są to jednak okoliczności stanowiące podstawę uwzględnienia powództwa opozycyjnego określonego w art. 840 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe apelacja na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 391¹§3 zd. 2 k.p.c. została oddalona.

Na podstawie § 4 ust. 1 i 3 w zw. z § 8 pkt 4) i § 16 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez skarb państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu, przyznano ze środków Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gnieźnie na rzecz radcy prawnego M. K. 738 zł (600 zł powiększone o podatek od towarów i usług) tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powódce z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Anna Kulczewska-Garcia Agnieszka Śliwa Maria Antecka